

ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΧΡΕΟΚΟΠΙΑΣ (του Βασίλη Βιλιάρδου)

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν μία σίγουρη μέθοδο για να προβλέπουν το μέλλον – το δημιουργούν χειραγωγώντας το, με μοναδικό σκοπό την κερδοφορία τους. Τι γίνεται όμως εάν χάσουν, λόγω της απληστίας τους, τον έλεγχο του παιχνιδιού;

Περίληψη: Στο κείμενο αναλύεται τι θα μπορούσε να συμβεί στην

περίπτωση που μία ανεπτυγμένη χώρα δήλωνε στάση πληρωμών, με στόχο να αποφευχθούν τα οδυνηρά επακόλουθα της χρεοκοπίας – σε παγκόσμια κλίμακα. Κατά την άποψη μας, την οποία αναφέρουμε στο τέλος, μπορούμε να φτάσουμε σε ένα αίσιο αποτέλεσμα, χωρίς να προηγηθεί ένας εξαιρετικά καταστροφικός δρόμος.

“Πάντοτε υπάρχουν λύσεις, ακόμη και όταν μία χώρα ευρίσκεται στο χείλος της καταστροφής – υπερχρεωμένη, εξευτελισμένη, υποχείριο των δανειστών ή των «εταίρων» της και «καταρρακωμένη». Αρκεί να υπάρξει, έστω και την ύστατη στιγμή, μία επαρκής, έντιμη πολιτική ηγεσία, η οποία να μπορέσει να ανακτήσει την πλήρη εμπιστοσύνη των Πολιτών – υποχρεώνοντας τους θεσμούς, καθώς επίσης όλες τις υπόλοιπες εξουσίες, να λειτουργήσουν σωστά και με ανιδιοτέλεια, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου” (άρθρο).

Στο υποθετικό μας σενάριο τώρα, η Ελλάδα συνεχίζει την πολιτική λιτότητας που της επιβλήθηκε, παρά το ότι το ΑΕΠ της περιορίζεται συνεχώς, φτάνοντας τα 210 δις €. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού, σε σχέση με το μειωμένο ΑΕΠ, δεν μπορεί να περιορισθεί κάτω από το 10%, κυρίως λόγω των τοκογλυφικών τόκων (21 δις € έλλειμμα, εκ των οποίων τα 16 δις € είναι μόνο οι τόκοι), με αποτέλεσμα το δημόσιο χρέος να ξεπερνάει τα 360

δισ € – δηλαδή το 170% του ΑΕΠ.

Το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών, παρά τη μείωση των εισαγωγών και την κάποια αύξηση των εξαγωγών, παραμένει επικίνδυνα αρνητικό. Οι δαπάνες δεν είναι δυνατόν να ελεγχθούν, όχι μόνο γιατί η κυβέρνηση, καλώς ή κακώς, δεν μπορεί να εφαρμόσει αυτά που δυστυχώς υπέγραψε, αλλά επίσης επειδή η ανεργία, η οποία πλησιάζει το 20% του πληθυσμού, κοστίζει όλο και περισσότερο.

Τα έσοδα του κράτους συρρικνώνονται με γεωμετρικό ρυθμό, αφού η κατανάλωση περιορίζεται διαρκώς, η βιομηχανική παραγωγή επίσης, οι επιχειρήσεις χρεοκοπούν η μία μετά την άλλη, οι απολύσεις προσωπικού είναι καθημερινές, ενώ όλο και λιγότεροι Πολίτες είναι πρόθυμοι να πληρώνουν φόρους – είτε από οικονομική αδυναμία, είτε από φόβο, από πανικό καλύτερα για το μέλλον τους. Οι πλατείες των πολιτών γεμίζουν καθημερινά, παρά το ότι δεν φαίνεται να έχουν συγκεκριμένα αιτήματα ή κάποια πολιτική κατεύθυνση – δεν γνωρίζουν δηλαδή τι ακριβώς επιδιώκουν ή πως θα το επιτύχουν, αλλά μάλλον διαμαρτύρονται για το σκοτεινό μέλλον που προβλέπουν, χωρίς σαφείς προτάσεις.

Οι τράπεζες βρίσκονται σε κατάσταση απόλυτης απόγνωσης, αφού τα δάνεια σε φανερή καθυστέρηση, περί τα 60 δισ €, ξεπερνούν το 25% των συνολικών, η ΕΚΤ δεν δέχεται σαν εγγύηση τα ομόλογα του Ελληνικού δημοσίου, η διατραπεζική αγορά έχει «στερέψει» προ πολλού και οι καταθέσεις των ιδιωτών μειώνονται μέρα με την ημέρα – είτε «δραπετεύοντας» στο εξωτερικό, είτε χρησιμοποιούμενες για λόγους επιβίωσης. Φυσικά οι μέτοχοι τους, ιδιαίτερα οι μεγαλύτεροι, δεν διανοούνται πλέον να αυξήσουν τα ίδια κεφάλαια τους, έτσι ώστε να διατηρηθεί «αλώβητη» η κεφαλαιακή τους επάρκεια. Συνηθισμένοι από πολλά χρόνια στη (θεμιτή ή μη) βοήθεια της Πολιτείας, δεν φαίνεται να έχουν καμία διάθεση ανάληψης ρίσκου, σε συνθήκες «ελεγχόμενης» χρεοκοπίας.

Στην πραγματική αγορά, κανείς δεν πληρώνει πλέον κανέναν, οι επενδύσεις έχουν σταματήσει εντελώς, οι διαμαρτυρημένες

επιταγές αυξάνονται καθημερινά και τα δικαστήρια ασφυκτιούν από την πληθώρα των μηνύσεων. Παράλληλα, για τις όποιες εισαγωγές εμπορευμάτων, καυσίμων ή πρώτων υλών, οι ξένοι απαιτούν μετρητά (cash), ενώ η επιχειρηματικότητα πλησιάζει επικίνδυνα στο ναδίρ. Εκτός αυτού, κάποιες υποχρεώσεις του δημοσίου πληρώνονται με μεγάλη καθυστέρηση (μισθοί, συντάξεις κλπ.), ενώ κάποιες άλλες καθόλου (προμηθευτές, ασφαλιστικά ταμεία, κρατικές επιχειρήσεις κλπ.).

Δημιουργούνται λοιπόν μεγάλα προβλήματα στην ηλεκτροδότηση, η θέρμανση είναι περιορισμένη έως μηδενική, οι δρόμοι μένουν χωρίς επισκευές, τα τρόφιμα σπανίζουν, τα super markets προσλαμβάνουν φύλακες, προβλέποντας επιδρομές πεινασμένων, πολλά πρατήρια βενζίνης κλείνουν, ενώ όλο και περισσότερα αυτοκίνητα παύουν να κινούνται.

Ολόκληρη η αγορά ακινήτων καταρρέει απότομα και ξαφνικά, έχοντας διατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα τεχνητά σταθερή (οι τιμές των ακινήτων ακολουθούν συνήθως την εξέλιξη των μισθών), τα καταστήματα κλείνουν μαζικά, πολλά διαμερίσματα μένουν κενά, ένας μεγάλος αριθμός εγκαταλειμμένων επαγγελματικών χώρων ερειπώνεται, η εγκληματικότητα αυξάνεται ραγδαία, οι εξαθλιωμένοι λαθρομετανάστες λιμοκτονούν στους δρόμους της πρωτεύουσας και οι πλούσιες συνοικίες υψώνουν έντρομες «προστατευτικά τείχη» – «πράσινες ζώνες», με τη βοήθεια πολυάριθμων ιδιωτικών αστυνομικών, οι οποίοι περιπολούν νυχθημερόν στους δρόμους.

Οι εισαγωγές φαρμάκων σταματούν απότομα, πολλά νοσοκομεία αδυνατούν να ανταπεξέλθουν με τα έξοδα τους, οι βαριά άρρωστοι πεθαίνουν, τα σχολεία κλείνουν και οι δήμοι καταρρέουν ο ένας μετά τον άλλο – αφήνοντας τα σκουπίδια στους δρόμους, τις πόλεις σκοτεινές και το προσωπικό τους απλήρωτο. Χιλιάδες δημόσιοι υπάλληλοι χάνουν τη δουλειά τους, χωρίς καμία προοπτική για εύρεση νέας θέσης απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα – στον οποίο οι απολύσεις είναι επίσης καθημερινές.

Στις πλούσιες συνοικίες της Αθήνας συναντάει κανείς πλέον

εκατοντάδες φτωχούς, εξαθλιωμένους και πεινασμένους πολίτες οι οποίοι, με το άδειο βλέμμα του χρόνια άνεργου, ψάχνουν απεγνωσμένα στα σκουπίδια, βυθίζοντας το κεφάλι και τα χέρια τους στις βρώμικες πλαστικές σακούλες, για να βρουν ένα κομμάτι ξερό ψωμί, σαπισμένα λαχανικά, κόκαλα ή άλλα υπολείμματα τροφών. Η ανώτερη «τάξη» της μεγαλύτερης πόλης της Ελλάδας είναι ακόμη πλούσια, με αποτέλεσμα οι τενεκέδες των σκουπιδιών της να είναι γεμάτοι – επιτρέποντας στην πληθώρα των φτωχών να αναζητούν εκεί έναν τρόπο παραμονής τους στη ζωή.

Το χρηματιστήριο αδυνατεί να ανακάμψει, με συνολικές ζημίες κεφαλαιοποίησης άνω των 200 δις € και με τις τιμές των εισηγμένων σε εξευτελιστικά επίπεδα – γεγονός που δυσκολεύει ακόμη και την ιδιωτικοποίηση (εκποίηση) των δημοσίων επιχειρήσεων, σε τιμές ευκαιρίας. Τα θεωρητικά επιτόκια δανεισμού της χώρας (spreads), όπως και τα ασφαλιστήρια πιστωτικού κινδύνου (CDS), κυμαίνονται σε επίπεδα ρεκόρ (τεκμηριώνοντας ουσιαστικά τη μη διαχειρισσιμότητα του χρέους), η κυβέρνηση χάνει όλο και περισσότερο τον έλεγχο, ενώ η αντιπολίτευση δεν φαίνεται να έχει το θάρρος να αναλάβει το πλοίο που βυθίζεται – εύλογα ενδεχομένως.

Οι Έλληνες είναι βυθισμένοι στο χάος – απαισιόδοξοι, κατηφείς, ανασφαλείς, τρομαγμένοι, χωρίς καμία ελπίδα για το παρόν και το μέλλον. Οι αγορές στοιχηματίζουν ασύστολα στη χρεοκοπία της χώρας, διαρρέοντας σενάρια στάσης πληρωμών, ενώ οι προσβολές εκ μέρους των Ευρωπαίων «εταίρων», ειδικά των Γερμανικών και Βρετανικών ΜΜΕ, ενδυναμώνουν ακόμη περισσότερο τα παιχνίδια των κερδοσκόπων – ενώ αυξάνουν τις υφισιακές πιέσεις στην Ελλάδα, αφού εκτρέφουν την απαισιοδοξία: το μεγαλύτερο εχθρό της προσπάθειας για την έξοδο από την κρίση.

Οι διάφορες δόσεις της «Τρόικας», παρά το ότι κινδυνεύουν να σταματήσουν εντελώς, φτάνουν μόνο για την εξυπηρέτηση των ξένων δανειστών – όχι όμως για τη χρηματοδότηση των ελλειμμάτων, τα οποία απαιτούν περί τα 2 δις € πρόσθετο μηνιαίο δανεισμό. Η Ευρώπη, αντί να βοηθήσει τον ίδιο της τον

εαυτό σε αυτήν την πρώτη της «δοκιμασία», δεν φαίνεται ικανή να διαχειριστεί το τεράστιο εσωτερικό της πρόβλημα – απειλώντας ανόητα την Ελλάδα με κυρώσεις, χωρίς να κατανοεί πως δεν πρέπει ποτέ να απειλείς κανέναν, εάν δεν μπορείς να κάνεις πράξη τις απειλές σου, χωρίς ο ίδιος να ζημιωθείς περισσότερο.

Λίγο αργότερα, η κατάσταση πάυει πια να ελέγχεται και η κυβέρνηση αναγκάζεται να ανακοινώσει επίσημα, μία Παρασκευή βράδυ, πως η χώρα αδυνατεί να πληρώσει τις μηνιαίες υποχρεώσεις της – κάτι που ενθουσιάζει τους κατόχους των CDS, οι οποίοι προσβλέπουν σε μεγάλα κέρδη από την κρίση χρέους (πολιτικής) της Ευρωζώνης.

Δηλώνει λοιπόν στάση πληρωμών, χωρίς την έξοδο της χώρας από τη ζώνη του Ευρώ, αφού κανένας δεν την υποχρεώνει. Γνωρίζει άλλωστε ότι, εάν υιοθετήσει τη δραχμή, η υποτίμηση που αμέσως μετά θα ακολουθήσει, θα υπερδιπλασιάσει το εξωτερικό χρέος της Ελλάδας, ιδιωτικό και δημόσιο – σε ιλιγγιώδη επίπεδα, τα οποία θα ξεπερνούσαν ακόμη και το 500% του ΑΕΠ της, από 265% σήμερα (η ΕΕ ευτυχώς δεν επιμένει στη δραχμή, γνωρίζοντας τον τεράστιο κίνδυνο διάλυσης της, από μία τέτοια ενέργεια).

Παράλληλα, θέτει τις τράπεζες άμεσα σε ολιγοήμερο καθεστώς διακοπών (Bank Holidays), επειδή θέλει να αποφύγει την επιδρομή των καταθετών (Bank run), η οποία θα ακολουθούσε νομοτελειακά, κατά τη διεθνή εμπειρία – έχοντας αποφασίσει τη δέσμευση των καταθέσεων μετά το άνοιγμα των τραπεζών, έτσι ώστε να μην επιτρέπεται σε κανέναν η ανάληψη υψηλότερων ποσών, από τα απολύτως απαραίτητα (περί τα 400 € μηνιαία), για τη διαβίωση του. Φυσικά «κατάσχονται» και οι θυρίδες, με την έννοια ότι οι ιδιοκτήτες τους επιτρέπεται να τις ανοίγουν μόνο υπό την παρουσία εισαγγελέα.

Η αρχική σκέψη της επιστροφής στη δραχμή, η οποία θα απαιτούσε επίσης το ολιγοήμερο κλείσιμο των τραπεζών και την «κατάσχεση» των καταθέσεων σε ευρώ (των θυρίδων επίσης), έτσι ώστε να οδηγηθούν στην ΕΚΤ για την «εξόφληση» της ποσότητας χρήματος

που έχει διατεθεί στην Ελλάδα, κρίθηκε πολύ επικίνδυνη – ακόμη και αν υπήρχε η νομική «ευχέρεια» εφαρμογής της.

Οι καταθέτες θα προσπαθούσαν να πάρουν όλα τους τα χρήματα από τις τράπεζες όταν άνοιγαν ξανά, έστω σε δραχμές, προβλέποντας πως η αρχική υποτίμηση της τάξης του 30-50% θα ξεπερνούσε σύντομα το 80% – με καταστροφικά αποτελέσματα για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Εκτός αυτού, δεν θα μπορούσαν να συγκεντρωθούν όλες οι ποσότητες των ευρωχαρτονομισμάτων, αφού εκείνοι οι Έλληνες, οι οποίοι διατηρούν μετρητά εκτός τραπεζών (στα σπίτια τους), δεν θα ήταν πρόθυμοι να τα επιστρέψουν, παρά τη νομική τους υποχρέωση (θα τα παρακρατούσαν δηλαδή παράνομα και λαθραία). Επομένως, θα δεσμευόταν οι καταθέσεις σε ευρώ της ΤτΕ στην ΕΚΤ, οπότε η Ελλάδα θα χρεωνόταν ακόμη περισσότερο.

Πρόβλημα θα ήταν επίσης και η ισοτιμία μεταξύ δραχμής και ευρώ, η οποία θα καθοριζόταν ελεύθερα από την κυβέρνηση – ειδικά όσον αφορά τα χρέη των ιδιωτών προς τις τράπεζες, αφού θα έπρεπε να εξοφλούνται με δραχμές, σε κάποια σταθερή ισοτιμία με το ευρώ. Η απόφαση του καθορισμού της ισοτιμίας, παρά το ότι θα ήταν στην ελεύθερη επιλογή της κυβέρνησης (όπως και η έξοδος της χώρας από την Ευρωζώνη, μετά από διαπραγματεύσεις που θα προϋπέθεταν μεγάλη διαγραφή χρεών), θα έπρεπε επίσης να προβλέψει το ύψος του μελλοντικού πληθωρισμού, όπως και πολλά άλλα – κάτι εξαιρετικά δύσκολο στην εφαρμογή του.

Τέλος, υπήρχε φυσικά ο φόβος της απότομης λαϊκής εξέγερσης, επειδή όταν απειλείται η ατομική ιδιοκτησία, ολόκληρος ο πληθυσμός (τόσο περισσότερο προσκολλημένος στα περιουσιακά αγαθά του, όσο πιο λίγα κατέχει) βγαίνει μαζικά στους δρόμους, καταστρέφοντας ότι βρεθεί μπροστά του – ειδικά τους χώρους που «κατοικούνται» από την πολιτική εξουσία. Έτσι λοιπόν η κυβέρνηση προτίμησε τελικά το δρόμο της στάσης πληρωμών, παραμένοντας εντός της ζώνης του Ευρώ – ενώ παράλληλα με τις τράπεζες, κλείνει για λίγο χρονικό διάστημα και το χρηματιστήριο.

Λίγο πριν από την επίσημη ανακοίνωση της στάσης πληρωμών τώρα, το Κοινοβούλιο «περιχαρακώνεται» από το στρατό, για την προστασία των βουλευτών, χωρίς ευτυχώς να μεσολαβήσει κάποιο πραξικόπημα, ενώ μεγάλες αστυνομικές δυνάμεις τοποθετούνται στα σπίτια πολιτικών και δημοσιογράφων, καθώς επίσης σε όλα τα κέντρα εξουσίας (Δικαστήρια, ΜΜΕ κλπ.), με αποστολή την προστασία τους από την οργή του πλήθους.

Τέλος, ο πρωθυπουργός εξαγγέλλει τηλεοπτικά τις οδυνηρές αποφάσεις του, από κάποια χώρα του εξωτερικού – στην οποία έχει καταφύγει αφενός μεν για να προστατευτεί, αφετέρου για να διαπραγματευθεί με τη διεθνή κοινότητα το μέλλον της χώρας του. Έντρομοι οι ελάχιστοι διορατικοί ηγέτες προσπαθούν να τον αποτρέψουν, έστω και την τελευταία στιγμή, προβλέποντας το μέγεθος της παγκόσμιας καταστροφής. Δυστυχώς η Γερμανίδα καγκελάρια, συνεπικουρούμενη από την Ολλανδία, τη Φιλανδία και την Αυστρία, αδυνατεί να κατανοήσει την κρισιμότητα της κατάστασης – επιμένοντας στη στείρα άρνηση της.

Το διάγγελμα του πρωθυπουργού ολοκληρώνεται, η οικονομική ζωή της Ελλάδας απονεκρώνεται, τα δημόσια έσοδα μηδενίζονται, οι κάτοικοι μένουν κλεισμένοι στα σπίτια τους, σε συνθήκες σοκ και ανεξέλεγκτου πανικού, οπότε ολόκληρο το σύστημα καταρρέει. Ευτυχώς η Ελλάδα, ακόμη μία φορά τυχερή, δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα στα σύνορα της και οι Πολίτες της δεν εισβάλουν στα καταστήματα, κατά το πρόσφατο παράδειγμα των Βρετανών, με στόχο τη λεηλασία τους ή την πρόκληση ζημιών.

Επίσης ευτυχώς, η κυβέρνηση δεν έχει προβεί σε αθρόες αποκρατικοποιήσεις, σε τιμές εξευτελιστικές, επιτρέποντας τη λεηλασία της χώρας από τους ξένους εισβολείς – λόγω καθυστερήσεων, οι οποίες οφείλονται αφενός μεν στην αντίδραση των συνδικάτων, αφετέρου στον κρατικό μηχανισμό, ο οποίος αντιστέκεται σθεναρά, με τη «χρήση» της λευκής απεργίας (καταστροφικές ενέργειες σε αναπτυξιακές οικονομικές συνθήκες, αλλά εξαιρετικά ωφέλιμες σε εθνικά κρίσιμες περιόδους).

Η επόμενη μέρα

Σε γενικές γραμμές, η κατάσταση μοιάζει με μία «κατσαρόλα», η οποία έβραζε με κλειστό το καπάκι της, για δύο σχεδόν χρόνια. Ο συγκεντρωμένος ατμός, με το που ανοίγει μία μικρή ρωγμή στο καπάκι, τινάζεται ορμητικός προς τα έξω, καταστρέφοντας τα πάντα – ένα συμβάν που δεν είναι καθόλου λογικό να προκαλείται.

Στις χρηματοπιστωτικές αγορές ολόκληρου του πλανήτη, μετά την ανακοίνωση της στάσης πληρωμών της Ελλάδας, επικρατεί το απόλυτο χάος. Η ενδεχόμενη «διαγραφή» πιστώσεων που ξεπερνούν τα 500 δις € (εξωτερικό χρέος ιδιωτικού και δημόσιου τομέα), στις σύγχρονες καπιταλιστικές συνθήκες μόχλευσης και δανεισμού, είναι ένα «συμβάν» (credit event) που είναι αδύνατον να το αφομοιώσει το σύστημα – όσο και αν πολλοί ισχυρίζονται σκόπιμα το αντίθετο. Ο Πίνακας I που ακολουθεί είναι επιβοηθητικός στην κατανόηση του μεγέθους του προβλήματος:

Σύμφωνα με τον Πίνακα I, ο όγκος όλων των μετοχών και των ομολόγων που διαπραγματεύονται διεθνώς, είναι το 138% του παγκοσμίου ΑΕΠ – ενώ τα «μοχλευμένα» παράγωγα είναι σχεδόν δεκαπλάσια του παγκοσμίου ΑΕΠ. Εάν δε σε αυτά τα μεγέθη προσθέσουμε όλα τα υπόλοιπα «στοιχήματα» ή όπλα μαζικής καταστροφής του σύγχρονου καπιταλισμού-καζίνο, όπως τα CDS, καθώς επίσης τη «μόχλευση» των τραπεζών, οι οποίες επιτρέπεται να δανείζουν ακόμη και το 50πλάσιο των καταθέσεων τους, τότε θα καταλήξουμε σε μεγέθη που είναι μάλλον αδύνατον να ελεγχθούν.

Επανερχόμενοι στο υποθετικό μας σενάριο, όταν η Ελλάδα δηλώνει στάση πληρωμών, θέτοντας σε κίνδυνο πιστώσεις που ξεπερνούν ονομαστικά τα 500 δις €, ουσιαστικά δημιουργεί ένα κενό στο σύστημα, το οποίο πιθανόν υπερβαίνει τα 5 τρις € – ένα μέγεθος ίσο με το διπλάσιο του ετήσιου γερμανικού ΑΕΠ ή με το 10% του παγκόσμιου (απέναντι στο ποσό αυτό, η χρεοκοπία της Lehmann

Brothers θα μπορούσε προφανώς να χαρακτηρισθεί αμελητέα).

Η «δήλωση» λοιπόν της Ελλάδας ανοίγει τους ασκούς του Αιόλου, αφού αναγκάζει στη συνέχεια πολλές άλλες τράπεζες να χρεοκοπήσουν – αρχικά σε όλη την Ευρωζώνη, παρά την κρυφή προετοιμασία των Γερμανών (Plan B), για ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Οι τράπεζες αυτές παρασύρουν μαζί τους και άλλες τράπεζες, καθώς επίσης επενδυτικές εταιρείες, επιχειρήσεις, συνταξιοδοτικά ταμεία, ασφαλιστικά κλπ. Η ύφεση μαινεται παγκοσμίως και η ΕΚΤ, έχοντας η ίδια μεγάλα προβλήματα, αδυνατεί να ανταπεξέλθει με την καταιγίδα – οπότε η αλυσιδωτή αντίδραση παίρνει το δρόμο της, βυθίζοντας ολόκληρο τον πλανήτη σε μία κρίση άνευ προηγουμένου (η διατραπεζική αγορά νεκρώνει, κανείς δεν εμπιστεύεται κανέναν, τα χρήματα χάνουν την αξία τους, οι μετοχές καταρρέουν, οι εξαγωγές σταματούν, οι εισαγωγές επίσης κλπ.).

Μάταια τώρα προσπαθεί η ΕΚΤ να ελέγξει την κατάσταση, από κοινού με τη Fed, με την Τράπεζα της Αγγλίας, με την Τράπεζα της Ιαπωνίας, με την Τράπεζα των Τραπεζών κλπ. – αφού η ευαίσθητη δομή του χρηματοπιστωτικού συστήματος καταστρέφεται, όταν πάψει να υπάρχει εμπιστοσύνη. Παράλληλα η Γερμανία κάνει ότι μπορεί για να βοηθήσει – υποσχόμενη ποσά που ξεπερνούν κατά δεκάδες φορές το δάνειο που κάποτε αρνήθηκε στην Ελλάδα, πριν ακόμη εισβάλλει το ΔΝΤ. Δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα, αφού στις αγορές η ποσότητα των χρημάτων που απαιτούνται για την εξυγίανση ενός κράτους (ή μίας επιχείρησης), είναι ανάλογη με την επιλογή της σωστής χρονικής στιγμής (timing) – η οποία έχει περάσει ανεπιστρεπτί.

Από την άλλη πλευρά, χιλιάδες Ιταλοί καταθέτες (η Ιταλία είναι η πιο επικίνδυνη χώρα της Ευρωζώνης, λόγω χρέους και μεγέθους – κίνδυνος για το οποίο δεν μπορεί να προετοιμαστεί η Γερμανία, όσο και αν το θέλει), εισβάλουν μαζικά στις τράπεζες τους – με στόχο να προστατεύσουν τα χρήματά τους από τυχόν, ανάλογη με την Ελλάδα, κατάληξη της χώρας τους. Παράλληλα, όλοι σχεδόν οι Ιταλοί πουλούν τις μετοχές τους, γνωρίζοντας ότι οι τιμές τους θα εκμηδενισθούν. Το ίδιο συμβαίνει και στην

Πορτογαλία, στο Βέλγιο, στην Ιρλανδία στην Ισπανία, στις Η.Π.Α., στη Γερμανία και αλλού, οι κυβερνήσεις των οποίων αναγκάζονται να σταματήσουν τη λειτουργία τόσο των τραπεζών, όσο και των χρηματιστηρίων τους – ολοκληρώνοντας τον απόλυτο πανικό.

Ελάχιστο χρονικό διάστημα αργότερα, αφού οι ειδήσεις κυκλοφορούν πλέον αστραπιαία με τη βοήθεια του διαδικτύου, η μία χώρα μετά την άλλη αντιμετωπίζουν εάν όχι χειρότερα, τουλάχιστον τα ίδια προβλήματα με την Ελλάδα – ακόμη και οι υπερδυνάμεις. Οι μετοχές καταρρέουν, οι τιμές των πρώτων υλών επίσης (πετρέλαιο κλπ.), τα νομίσματα παραπαίουν, ενώ τα πολύτιμα μέταλλα, ειδικά ο χρυσός και το ασήμι, «απογειώνονται» – κυρίως λόγω της δυνατότητας τους να χρησιμοποιούνται σαν ανταλλακτικά μέσα, στη θέση των χαρτονομισμάτων. Φυσικά αυξάνουν γεωμετρικά και οι τιμές των τροφίμων, μεταξύ άλλων σαν επακόλουθο του υπερπληθωρισμού.

Τέλος χιλιάδες άνεργοι, ιδίως νέοι, μεταναστεύουν στο εξωτερικό, τα σύνορα μένουν ακάλυπτα, η λαθρομετανάστευση ξεπερνάει κάθε προηγούμενο, ενώ στις πλούσιες χώρες της Ευρώπης, ειδικά στη Γερμανία, εισβάλλει ένα πλήθος πεινασμένων κάθε φυλής, το οποίο έχει περάσει μέσα από τη χώρα μας, την Ιταλία και την Ισπανία, αναζητώντας νέα πατρίδα. Η κατάσταση ξεφεύγει από κάθε έλεγχο, ενώ μάταια προσπαθεί η «πολιτισμένη» Ευρώπη να αναχαιτίσει την τρομακτική απειλή.

Η ημέρα μετά

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ο λαός συνέρχεται από το πρώτο σοκ, ξεπερνάει τους φόβους του (αφού δεν έχει πλέον να χάσει τίποτα) και βγαίνει οργισμένος στους δρόμους – επαναστατώντας και επιθυμώντας με μανία να τιμωρήσει τους ενόχους. Το ίδιο συμβαίνει λίγο αργότερα και στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Ιρλανδία, στην Πορτογαλία, στη Γαλλία «προληπτικά», στη Γερμανία, στη Μ. Βρετανία, στις Η.Π.Α., καθώς επίσης σε πολλές άλλες χώρες του πλανήτη – με αποτέλεσμα να εκδιώκονται όλα τα κόμματα και οι σαθρές, ανίκανες ή διεφθαρμένες πολιτικές

ηγεσίες του παρελθόντος.

Το απόλυτο χάος, σε συνδυασμό με την αναρχία, είναι πλέον γεγονός, ενώ το θέμα της διάλυσης της Ευρωζώνης ένα εντελώς «δευτερεύον» ζήτημα – δηλαδή, καθόλου σημαντικό για το μέλλον της Ευρώπης ή του πλανήτη, ο οποίος φαίνεται να απειλείται με την επιστροφή στο παρελθόν, σαν αποτέλεσμα της πρώτης αυτής «λαϊκής» εξέγερσης, σε παγκόσμια κλίμακα.

Στη συνέχεια όμως οι Έλληνες, αφού έχουν πλέον εκτονωθεί καταστρέφοντας και τιμωρώντας, συνειδητοποιούν ότι δεν έφτασε το τέλος του κόσμου. Άλλωστε και η αχάριστη Γερμανία, ενθυμούνται, διαθέτοντας μία πραγματικά χαρισματική ηγεσία, είχε αναδιαρθρώσει τα χρέη της το 1953, παρά το ότι αποτελούσαν μόλις το 40% του ΑΕΠ της – με τη διαγραφή μεγάλου μέρους τους, καθώς επίσης με μακροπρόθεσμες δόσεις αποπληρωμής για το υπόλοιπο, οι οποίες δεν ξεπερνούσαν το 4% των «ελλειμματικών» τότε εξαγωγών της (η ουσιαστική αιτιολογία του δήθεν γερμανικού θαύματος, σε συνδυασμό με το σχέδιο Marshall που «δώρισαν» στη χώρα οι Η.Π.Α., λόγω της σπουδαιότητας της για τον ψυχρό πόλεμο). Έτσι λοιπόν οι Έλληνες, μετά από ένα μικρό χρονικό διάστημα, εκλέγουν μία εντελώς νέα πολιτική ηγεσία, επιλέγοντας ένα πολίτευμα που επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη διαχείριση του κράτους (Άμεση Δημοκρατία).

Παράλληλα, ηρεμούν και αποφασίζουν να καταναλώνουν μόνο όσα παράγουν – επειδή δεν μπορούν πλέον να χρηματοδοτούν ένα ελλειμματικό ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών, εφόσον δεν τους δανείζει κανείς. Αρχίζουν λοιπόν να επενδύουν, να εργάζονται εντατικά και να παράγουν, αξιοποιώντας σωστά τον τεράστιο πλούτο της χώρας τους (Ναυτιλία, Τουρισμός, Γεωργία).

Από την άλλη πλευρά, το δημόσιο υποχρεώνεται να ξοδεύει όσα εισπράττει και τίποτα περισσότερο, αφού επίσης δεν το δανείζει κανείς – οπότε παύουν να υπάρχουν ελλείμματα (ζημίες) στους ετήσιους προϋπολογισμούς του. Ταυτόχρονα, σταματάει εντελώς η διαπλοκή και η διαφθορά, από τον φόβο της επανάληψης της

τιμωρίας εκ μέρους των Πολιτών – οι οποίοι πλέον συμμετέχουν ενεργά στη διαχείριση του κράτους τους, ψηφίζοντας με ανιδιοτέλεια.

Ανάλογα αντιδρούν και οι Πολίτες όλων των άλλων χωρών, με αποτέλεσμα να επανέρχεται η λογική και η ηρεμία στον κόσμο – ενώ το βιοτικό επίπεδο κάθε χώρας ισορροπεί με την απόδοση της πραγματικής οικονομίας της.

Επίλογος

Λίγο αργότερα, ο πρώτος παγκόσμιος οικονομικός πόλεμος φτάνει στο τέλος του, χωρίς ευτυχώς να εξελιχθεί σε στρατιωτικό – αφού η ανθρωπότητα έχει πλέον ωριμάσει. Ειδικά η ΕΕ, κατανοώντας τους πολλαπλούς μελλοντικούς κινδύνους, στους οποίους είναι εκτεθειμένη (στις αρχές του προηγούμενου αιώνα στην Ευρώπη έμενε το 25% του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ σύντομα η «συμμετοχή» της θα μειωθεί κάτω από το 5%), τοποθετεί την δημιουργία των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης σε πρώτη προτεραιότητα, αφήνοντας κατά μέρος τους εθνικιστικούς εγωισμούς – υποχρεώνοντας τη Γερμανία να επιλέξει μεταξύ της ισότιμης συμμετοχής ή του εξοστρακισμού της.

Η Γερμανία συμμετέχει ισότιμα, συμφωνώντας παράλληλα για την εξόφληση των αποζημιώσεων που οφείλει στην Ελλάδα, καθώς επίσης για την «προοδευτική φορολόγηση» των κρατών, με στόχο την αναδιανομή των πλεονασμάτων-ελλειμμάτων εντός Ευρωζώνης – αφού γνωρίζει πολύ καλά το βαρύ τίμημα της απομόνωσης (από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο). Όλοι οι υπεύθυνοι της κρίσης τιμωρούνται και το χρηματοπιστωτικό σύστημα αναδιαρθρώνεται εξ ολοκλήρου.

Η μόχλευση απαγορεύεται, τα παράγωγα επίσης, οι τράπεζες υποχρεώνονται να δανείζουν μόνο τις καταθέσεις τους, κάποιες κλείνουν ή κρατικοποιούνται, διαχωρίζονται σε εμπορικές-επενδυτικές (Glass-Steagall), φορολογούνται ισότιμα και τα πολύ μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (too big to fail) τεμαχίζονται. Περαιτέρω, η φοροαποφυγή των πολυεθνικών

«διώκεται» (καταργούνται οι off shore εταιρείες, ελέγχεται η υπερτιμολόγηση κλπ.), οι συναλλαγματικές μάχες σταματούν με τη συνδρομή ενός καινούργιου «Bretton Woods» βασισμένου σε ένα καλάθι νομισμάτων με τη συμμετοχή του χρυσού, το ΔΝΤ επαναπροσδιορίζεται, η Παγκόσμια Τράπεζα επίσης και τα τοκογλυφικά χρέη «αναδιαρθρώνονται».

Ειδικότερα, τα χρέη των κρατών προσαρμόζονται στις δυνατότητες αποπληρωμής τους (στην Ελλάδα διαγράφεται το 70% των οφειλών, αφού το δημόσιο χρέος της θα έχει ενδιάμεσα ξεπεράσει τα 450 δις €, λόγω του κόστους της στάσης πληρωμών), ενώ ανάλογα ρυθμίζονται και τα χρέη των πολιτών.

Τέλος, η δημιουργία θέσεων εργασίας αποτελεί διεθνή προτεραιότητα, παράλληλα με το Κράτος Δικαίου, ενώ η ασύμμετρη παγκοσμιοποίηση αναθεωρείται. Ταυτόχρονα, η Πολιτική αναλαμβάνει ξανά τα ηνία, στηριζόμενη σε εντελώς διαφορετικές βάσεις και σε ένα νέο πολίτευμα – το οποίο επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των Πολιτών.

Βασίλης Βιλιάρδος (viliardos@kbanalysis.com)

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2011

Ευχαριστούμε τον κ. Βιλιάρδο, για την άδεια παραχώρησης του άρθρου

Φωτό:wikimedia